

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CĂRE DUMINECĂ

Anul III. — No. 5

1 Februarie, 1898

SITUAȚIA ÎN ORIENT

Vizita pe care o făcu Impăratul Francisc Iosif I anul trecut la curtea Țarului Rusiei era considerată ca o încoronare a unei înțelegeri depline între cele două împărății din Sud-Estul Europei.

Deja cu ocazia vizitei Țarului Nicolae II la Viena, care fusese însoțit de principile *Lobanof*, se vorbea cu multă insistență, mai ales în presa englezească, de un tel de alianță între cei doi monarhi. — *Lobanof* muri însă în curînd, dar vederile și planurile sale s'au păstrat, precum se părea, în politica externă a Rusiei. Prezența Impăratului Francisc Iosif I la Petersburg lua într'adevăr proporțiunile unui mare eveniment, și aproape întreaga presă europeană era de acord să atribue cunoscutei note *Goluchowski-Muraviev* o importanță determinantă în relațiunile orientale ale celor două imperii. Mulți credeau că vechiul antagonism dintre Austria și Rusia ar fi dispărut, și că cele două monarhii s'ar fi apropiat atît de sincer și atît de intim, în cît nimic n'ar mai fi putînd tulbura raporturile dintre ele.

Ca Stat și ca naționalitate, noi Români consideram această înțelegere ca o cheazășie mai mult a menținerii păcii generale. —

Rusia își îndreptă de atunci în coace aproape întreaga ei atențiune spre chestiunile

-ei din extremul Orient, și nu era motiv a crede că ea va părăsi cu una cu două politica ei de acolo, spre a da zor desfășurării lucrurilor din Orientul european.

Deodată însă *Kölnische Zeitung* aduce, acum vr'o lună, senzaționala știre, că în *Rusia*, așa ocupată precum se părea exclusiv în China, a înființat de curînd două noi corpuri de armată la hotarele ei dinspre Germania și Austria. Această știre era prea alarmată, pentruca să nu producă o vie impresiune în toate cercurile ce au un mare interes ca pacea să rămînă asigurată. Mulți nu-i dederă crezămînt. În curînd însă faptul se adeveri.

Abia își căutară oamenii politici și presa europeană explicațiuni și momente de liniștire, și iată că o altă veste tot atît de senzațională cutreieră lumea: Rusia pretinde, cu o surprinzătoare energie, ca Sultanul să se învoiască pentruca *prințul George al Greciei* să fie ales și întărit în funcțiunea de guvernator al buclucașei insule *Creta*.

Nu se poate contesta, că între aceste două fapte pare a exista o legătură, — mai ales dacă ne dăm seamă, că Germania, Austria și Italia nu numai că nu vor să susțină candidatura grecescului prinț, dar îi se și împotrivesc.

Aceste puteri ale Intreitei Alianțe con-

sideră întreaga acțiune din urmă a Rusiei ca o părăsire a politicii sale de pace. E cunoscut, că Rusia în tot timpul războiului turco-grec nu voia să știe de pretențiunile Grecilor și se raliase la punctul de vedere al concertului european. Ea mai ales declara, că va susține situația *quo ante* în Orient, că nu poate admite cu nici un preț ca chestia lichidării imperiului turcesc să fie pusă la ordinea zilei. Iată însă, că aceiași Rusie tăbărește ca din chiar senin asupra Sultanului și-și cere să iscălească cesiunea Cretei pe seama Greciei. Căci, evident, ce alta ar putea însemna alegerea și confirmarea prințului George în postul de guvernator al Cretei?

Această atitudine a Rusiei dovedește, că ea consideră momentul oportun de a pune întreaga chestiune orientală în discuțiune.

Deci alianța, sau așa numita «*entente cordia e*» dintre Austria și Rusia pare a fi compromisă, pentru că Austria trebuie să meargă cu Germania, iar Impăratul Wilhelm nu admite candidatura beizădelei George.

Pe de altă parte, Statele balcanice, Bulgaria, Serbia și Muntenegru, se mișcă și ele. Bulgaria se bucură azi de o extraordinară protecție a uncheșului ei dela Neva. După beratele pe cari Sultanul i-le-a conferit, ea pretinde acum încă cinci episcopii bulgărești în Macedonia, și Rusia o sprijinește cu toată energia. Succesele bulgărești în Macedonia nemulțumesc foarte mult pe Sirbi, și ura între aceste două popoare primește astfel nouă nutrimint, așa că nu ar fi imposibil ca ele să se încere din nou.

Dar în orice cas, dacă Rusia va triumfa cu candidatura prințului grecesc, atunci e foarte probabil că și celelalte populațiuni din Balcani se vor simți îndemnate a ataca pe Turci, pentru că s'ar convinge, că *oricum* va ieși războiul lor cu Turcia, tot *Turcul va avea să plătaască*.

Acțiunea aceasta a Rusiei poate însemna o nouă epocă de agitațiuni și de lupte în Balcani; dar ea cuprinde și germeii unei conflagrațiuni generale între puterile europene.

Să se crează oare Rusia destul de forte spre a provoca războiul, fenomenalul războiu de care se ferește întreaga civilizațiune europeană de atîția ani de zile?

În orice cas, mare ar fi răspunderea celui ce ar pune fitilul la grămezile de iarbă de pușcă ce stau adunate în Orient.

24 IANUARIE

SERBAREA DELA CRAIOVA

Comemorarea a 39-a a Unirii Principatelor a fost serbată într'un mod deosebit anul acesta. Comitetul central al Ligei, reprezentat prin d-nii *M. Vlădescu*, *B. Delavrancea*, *St. Periețeanu Buzău*, *D. S. Nenitescu*, *A. D. Florescu* și *V. Miculescu* împreună cu cunoscutul conferențiar d-l *Jules Brun*, au pornit în dimineața zilei de 24 Ianuarie, la Craiova, unde au fost întâmpinați de membri Secțiunii Ligii din localitate în cap cu Președintele lor d-l *P. Chițu*.

Orașul întreg era pavozat cu drapele și coroane. O mișcare neobicnuită arăta că se pregătea ceva deosebit. Discuția generală era asupra conferințelor ce se anunțase pentru seara acestei zile.

Deci începutul festivității era hotărît pentru orele 8 1/2, totuși sala Teatrului Național frumos împodobită era complectamente plină de tot ce are Craiova mai inteligent și mai de seamă, încă dela orele opt.

Serbarea s'a început prin întonarea Imnului Regal și al lui «Deșteaptă-te Române» admirabil executată de corul elevilor liceu-

lui, pus sub conducerea profesorului de muzică Cotărăscu.

După aceasta d-l *Petre Chițu* deschide seria conferințelor printr-o scurtă și substanțială cuvîntare, arătînd îndoita importanță a zilei de 24 Ianuarie, și necesitatea serbării «căci sfințirea ei înseamnă pentru neamul românesc începutul realizării unui ideal pre atît de grandios, pre cît va fi de sublim în lupte și sfortări.» D-sa adaogă: «Unitatea culturii, unitatea limbii, comunitatea aspirațiilor ne va duce, vrînd ne vrînd, la comunitatea existenței noastre ca nație, ca neam distinct în dedalul raselor cari ne înconjoară.»

D-l *Chițu* termină, recomandînd Craiovenilor pe oaspeți, și dînd cuvîntul d-lui *Jules Brun*.

CONFERINȚA D-LUI JULES BRUN

Iată în întregime frumoasa conferința a d-lui *Jules Brun*:

Mesdames et Messieurs,

«Le rhapsode reviendra à cette place, le laoutar vous fera entendre la bonne chanson, et vous chantera les gestes des Roumains», vous disais-je, le 18 Décembre. Et je suis revenu; mais ce n'est point à la lyre que je demanderai, ce soir, un écho de la patrie roumaine:

Honte au penseur qui se mutile,
Et s'en va, chanteur inutile,
Par les portes de la cité! (1)

Mesdames et Messieurs, la récompense idéale que je vous demandais l'autre jour m'est accordée au centuple. La Ligue culturelle me sollicite de vous dire quelques paroles sur l'Union des Principautés, — sur la petite Union, que complétera un jour la grande Union. Eh bien, un même mot, *vates*,

signifie à la fois poète et devin. Laissez-moi donc vaticiner. Comme poète, comme devin, je salue un prince de l'avenir, le prince, né ou à naître, qui fermera le cycle de vos histoires séparées, celui qui abaissera à jamais la frontière factice des monts transylvains, comme déjà a été comblé le Milcov. Votre drapeau serait assez large pour abriter sous ses plis douze millions de Roumains!

SALUT AU DRAPEAU

Tambours, battez aux champs! sonnez, clairons!

[L'emblème

Que suivent tous les cœurs, que suivent tous les

yeux,

Aux jours sombres ainsi qu'aux soirs victorieux,

Passe, — et l'on voit passer la Patrie elle-même.

Ce rêve, tout Roumain l'a fait; parce qu'il t'aime,

Drapeau!... Ton carré bleu, c'est l'azur de nos

cieux,

Sous lesquels si longtemps luttèrent les aïeux

Contre le Turc féroce ou le fils d'Arpad blême;

Ta bande jaune luit, — telles vos plaines d'or

Ondoyant au soleil joyeux de Messidor,

Flots d'épis blonds ourlés d'une sente fleurie;

Et la pourpre qui flotte à ta hampe, ô Drapeau,

C'est le sang des héros versé pour la Patrie,

Nourrice des vivants, des morts sacré tombeau!

Mesdames et Messieurs, j'avais déjà bien des titres à porter: conférencier des Athénées roumains, des Sociétés de Géographie de France, de la Bodinière parisienne, — laissez-moi ajouter désormais: de la Ligue culturelle roumaine. Ce titre, je ne m'en parerai point seulement ici; je le porterai fièrement en France, au mois de mars. Dans mon pays, qui lui aussi fut mutilé, où le souvenir des maux d'autrui ravive l'ancienne blessure, dans mon pays j'aurai le droit d'invoquer la Justice immanente, la Justice des hommes et la Justice de Dieu, qui veut que le Roumain ne périsse pas; qui vous a placés, comme un roc de

(1) Victor Hugo.

granit (la pierre qui reste) au milieu de l'eau qui passe, sans l'ébranler, sans l'entamer. Non, ils ne périront pas, vos admirables frères de *dincolo*, parce qu'ils gardent le trésor sacré de leur langue, comme la clef de leur prison... Oui, Messieurs, je crois fermement que rien ne se perd, ni l'atome dans le monde matériel, ni la prière de l'enfant dans le monde moral; — et chaque mot en langue roumaine, chaque balbutiement qui tombe des lèvres d'un petit enfant, dans votre Ardéal, est la protestation la plus éloquente contre l'axiome barbare: La Force prime le Droit!

... Non, la Force ne prime pas le Droit; mais le Droit supprime la Force, — quand la Force s'exerce en dehors du Droit! Vivent donc toutes les Roumanies! Vive la Roumanie une et indivisible des temps futurs! que ce soit au XX-e siècle ou au XXX-e, peu importe, — car la Justice, bien que boîteuse, arrive quand même... Ce jour, si je ne le vois pas, je l'aurai appelé de tous mes vœux; pour vous, j'aurai fait ma prestation, comme un paysan; à la sueur de mon front, j'aurai apporté tout ce que mes bras peuvent tenir de pierres, sur le chemin de votre avenir!

Mesdames et Messieurs, mes paroles n'ont pas de sanction, hélas! mais je vous promets de les répéter en France, en Italie, partout où je parlerai cette année. Je plaiderai la cause de cette autre Irlande qu'est la Transylvanie roumaine; — que dis-je? l'Irlande est moins malheureuse; elle a l'écho d'un Parlement pour faire entendre sa plainte; elle n'est point étouffée par un bâillon!

... Je ne veux pas vous attrister davantage. Je ne veux point empiéter sur le domaine des orateurs roumains, dont la courtoisie m'a cédé le tour de parole... Il y a les yeux de la Foi; pourquoi n'y aurait-il pas aussi les oreilles de la Foi? Eh bien, j'entends le galop d'un cheval, un

de ces chevaux de la vieille Roumanie, petits, nerveux, infatigables, vites comme l'ouragan. Le cavalier frappe à la porte... Qu'il entre!... Il porte le costume du XVI-e siècle; son front est couronné de lauriers... Il est des vôtres... Mesdames et Messieurs, j'ai l'honneur de vous présenter *Pierre de Ronsard*:

RONSARD (2)

*Amant d'Hélène blonde au souris gracieux,
Qui vécut et chanta sous le ciel de Touraine,
Prince de poésie amoureuse et sereine,
Ronsard vous appartient du fait de ses aïeux.*

*D'un Ban de Craiova naquit, capricieux,
L'ancêtre qui s'en vint devers champ, mont et plaine,
Offrir au roi Philippe une âme toute pleine
D'héroïque aventure et d'essors glorieux.*

*Ronsard là-bas fut fait du doux nom Maracine;
Et la ronce a fleuri la jumelle racine
Du poète, Roumain avant d'être François:*

*«Or, quant à mon ancêtre, il a tiré sa race
(Dit-il en jolis vers que nous lûmes moult fois)
D'où le glacé Danube est voisin de la Thrace...»*

Mesdames et Messieurs, la Ligue culturelle, si utile, si nécessaire à la cause du Roumanisme, la Ligue doit se mouvoir en dehors de tout appui officiel, en dehors de l'assentiment formel de ceux-là même qui, dans le fond de leur cœur, approuvent le plus votre action, quand ils semblent s'en détourner. ...

Parlons d'autre chose. Avant-hier, une indisposition de S. M. la Reine m'a privé de l'honneur de sa présence à l'Athénée de Bucarest. J'en ai souffert sans doute dans mon amour-propre de poète; mais j'y ai gagné de pouvoir m'exprimer plus librement sur des questions auxquelles on doit *penser toujours*, en n'en *parlant jamais*... en présence des Souverains. J'ai fait une in-

(2) Ce sonnet est écrit dans langue et selon la phonétique du «Pindare français.»

curSION dans le domaine de la question nationale; mais je n'ai pas eu les applaudissements de mains augustes, qui tiennent la lyre sans doute, mais qui se sont employées à des besognes plus nobles encore, — car elles ont séché des sueurs d'agonie elles ont déchaussé des blessés, elles ont peut-être accompli des miracles, aux jours de 1877. Tenez, il y aura demain deux semaines que, dans le salon d'une loge, à l'Opéra de Bucarest, quelqu'un écoutait avec émotion, avec ravissement, un récit que je vais essayer de vous reconstituer. Qui parlait, vous le comprendrez, — ce quelqu'un m'ayant très fidèlement rapporté ce qui fut dit:

«Un jour, je visitais une de nos ambulances de la Croix-Rouge. Comme j'étais brisée de fatigue, — alors toujours levée à 4 heures et couchée après minuit, — je m'assis sur le bord d'un lit de camp occupé par un blessé. Et je parlais avec lui, lorsque la directrice de l'ambulance manifesta une vive inquiétude, puis, résolument, me supplia de me lever, en me disant tout bas que ce pauvre garçon venait d'être amputé d'une jambe et que je m'étais assise de façon à presser sur son moignon. Je revins au blessé, m'excusant de ma maladresse et lui demandant si je lui avais fait bien mal. Il me répondit: «Non, Doamna, et votre poids était si léger et si doux, que je voudrais le sentir encore.» Ce mot dans la bouche d'un paysan!..

«Dans cette même ambulance, j'avisai un jeune soldat qui mourait du tétanos, à la suite d'un arrachement de plusieurs doigts de la main droite. Il voulait faire le signe de la croix et ne pouvait pas; c'est moi qui dirigeai sa main mutilée: «Au nom du Père... du Fils... et du Saint-Esprit...» Son âme alla à Dieu, pendant que je disais: «Ainsi soit-il!»... Et cette mère, qui poussait des cris à fendre l'âme, un autre jour, étendue sur le cadavre de son enfant! Le

voisin de lit, remarquant ma vive émotion, lui dit doucement: «Allons, femme, retiens-toi, tu fais trop de peine à notre Princesse!» Et aussitôt, par un effort presque surhumain de volonté, la mère cessa de sangloter... Que de souvenirs! Un dorobantz qui, dans son délire, m'appelle *mai man*, comme je me penchais sur lui... Et puis, à l'ambulance de Cotroceni, pendant un chasse-neige épouvantable, un infirmier signale ma venue à pied, sur le chemin que l'on ne distinguait plus. Et je voyais aux fenêtres de pauvres visages inquiets; quand je roule dans un fossé, à quelques pas de la baraque. Et alors, tous les éclopés qui pouvaient encore se trainer s'élancent à mon secours; et combien ils me grondèrent de mon imprudence, très fâchés contre moi!...»

Mais déjà l'orchestre avait attaqué le deuxième acte de la *Traviata*; la Reine donna sa main à baiser à celui qui l'écoutait et qui lui dit alors: «Je baise cette main, non plus comme la main d'une Souveraine, mais comme la main d'une Sainte!» La Charité n'est-elle pas l'alpha et peut-être l'oméga de la Sainteté!

Ai-je perdu de vue le sujet de mon discours? Oui et non, Mesdames et Messieurs. La Famille souveraine et la Ligue culturelle ne peuvent avoir aucun lien, n'est ce pas; de même la Maison de Savoie se désintéressait en apparence des Sociétés qui travaillaient à l'Unité italienne. — La Ligue n'a certes rien de commun avec le carbonarisme; c'est en plein jour qu'elle lutte, et son œuvre se limite à la conservation, au développement de la langue roumaine; mais cette œuvre est essentielle entre toutes, je le répète. Un jour, au jour dont je parlais tout à l'heure, la Dynastie pourra reconnaître les mérites de la Ligue, et c'est précisément quand la Ligue n'aura plus de raison d'exister; mais alors le Roi de l'avenir, le Roi de tous les Roumains, — laissez-moi rêver, puisque je suis poète —

devra saluer en elle un des instruments de l'émancipation définitive des Fils de Trajan!

Cuvintarea de mai sus, adese ori subliniată de aplause îndelungate, a produs o puternică impresiune entusiasmând pe toți cei ce se găseau în sală.

După d-l Jules Brun urmează conferințele d-lor Delavrancea și Nenitescu, pe cari le vom schița în numărul viitor.

COSMOPOLITISMUL

După LOUIS LEGRAND

Satriotismul a fost adese-ori luat la ochi în numele umanității; de mult el este denunțat drept un obstacol al unirii și înfrățirii tuturor oamenilor.

Această opozițiune s'a desemnat încă din timpurile cele mai vechi; ea a avut chiar pretențiunea de a-și revendica drept autor pe cel dintîiu și mai ilustru martir al filosofiei. După cum afirmă Plutarch, Socrate zicea că el nu este nici Atenian, nici Elin, ci cosmopolit. E cert, că doctrina și moartea sa au fost cel puțin o protestare în contra strimtorii cetății antice.

Această protestare a fost continuată de către Cinici și Epicureieni și mai ales de către Stoicieni. La cei dintîiu ea deriva mai ales din disprețul lor pentru instituțiuni. La Stoicieni ea rezultă dintr'un isvor mai superior și într'adevăr înalt, ea se inspiră de înfrățirea umană și din conștiința universalității dreptului: «Lumea întreagă este patria mea», scria Seneca. În același înțeles se exprima Marc Aurel: «Eu am o țară și o patrie; ca Roman eu am Roma și ca om eu am lumea.» Această reacțiune a filosofiei în contra patriotismului era justificată pentru că Statul antic era

exclusivist, dur și superstitios. Ea avea o rațiune de a fi mai cu deosebire de cînd imperiul roman aservise aproape întregul pămînt cunoscut de cei vechi; cercînd a îmbrățișa universul în afecțiunile sale, un Împărat stoician se conforma oare cum datoriiilor misiunii sale. E bine în ori ce epocă, ca ideea umanității să înblinzească și să purifice iubirea de țară, aceasta era încă și mai necesar sub această dominațiune iresistibilă ce subjugase toate națiunile.

În cursul secolelor s'ar putea găsi aici urme ale aceleiași tendințe. În timpul evului mediu, ea se confundă cu tendința ecumenică a creștinismului. În timpurile moderne și cu deosebire dela mișcarea filosofică a sec. XVIII încoace, ea își ridică capul cu mai multă forță. *Diderot* se întreabă, dacă nu merită mai mult să fi luminat genul omenesc care va dura totdeauna, decît să fi salvată sau să fi organizată bine o patrie care trebuie să se sfirșească odată. Dacă *Voltaire* are cite-va versuri frumoase în onoarea patriotismului, el totuș vede în el «*un composé d'amour-propre et de préjugés.*» În Germania, *Herder*, *Lessing*, *Schiller* și chiar *Kant* consideră ca semnul caracteristic al unui spirit distins de a nu fi prea alipit la o patrie. Revoluțiunea franceză, la începuturile ei, dedea semne despre o asemenea dispozițiune umanizată a inteligențelor; dar ea nu întîrzie a produce o reacțiune sub loviturile asalturilor pe cari le îndură și a provoca analoage reacțiuni la celelalte popoare prin efectul represaliilor ce ea le aplică. Aceste reacțiuni nu au fost de prisos spre a smulge sufletele din visurile exagerațiunilor nemăsurate.

Dar aceste visuri nu fură risipite decît un moment, ele reapărură în secolul nostru. Reformatorii contemporani au luat, mai toți, ca bază a sistemelor lor genul omenesc înfățișat în totalitatea sa. Așa a făcut

școala saint-simoniană; ajunge dacă cităm cum trata *Bazard* patria: «Patrie? — strigă el, «pentru om nu există decît una, aceasta e lumea; a crea o altă patrie este o crimă de lesă-umanitate. Patrie, cuvînt de dispreț, autor al tuturor necasurilor omului așa zis civilizat, egoism social, tu vei dispărea; dar libertatea va conserva amintirea ta spre a o țintui la stilpul infamiei!»

Se știe că *Fourier* își încununa sistemul său stabilind o metropolă universală și un împărat al globului. *Pierre Leroux* nu cerea abolirea patriei; dar umanitatea era idealul său. Pe un alt teren, *Auguste Comte* a recunoscut fără încunjur serviciile pe cari le-a adus ideia de patrie, așa încît nimeni nu-l poate considera ca un adversar al ei. Cu toate acestea, cultul său pentru umanitate ne face să privim teoriile sale de natură a slăbi sentimentul naționalității.

Dar aci voesc să risipesc o neînțelegere; nu voi să las a se crede că voesc să fac procesul tuturor acelora cari au fost preocupați de umanitate. Nimic nu este atît de legitim și atît de mare ca această preocupare; ce poate fi mai rațional decît să vrei să întinzi la întreaga specie umană beneficiul tuturor progreselor dobîndite, și să simți, în ciuda tuturor hotarelor ce ne separă de celelalte popoare, legăturile de rudenie ce ne unesc cu ele și să practici datorile de asistență și de milă ce derivă din ele? Dar aceasta cu condițiunea, ca această dragoste pentru ființe îndepărtate și necunoscute să nu fie în detrimentul sentimentelor pe cari le datorim compatrioților noștri, cu condițiunea, ca patria să nu fie expusă a pierde ceva din cauza acestui frumos zel pentru univers. Inșă secolul nostru a fost brăzdat de repetite ori de curențe ce se opuneau ideilor de naționalitate. Aceste curențe le combatem și le incriminăm noi.

Dealtecum în fața noastră nu este un corp de doctrine, un întreg sistem ce ni s'ar

opune. Inșă o sumă de scriitori, cari în toată viața lor au fost patrioți fără cusur în întregimea vieții sau a scrierilor lor, par a se crede obligați, din cînd în cînd, a da un tribut idolului umanitar și a intona un imn în onoarea lui ca în fața unei zeite a viitorului. Această fantazie nu e așa de inofensivă precum am socoti-o, ea creiază o stare spirituală ce-i devine favorabilă sau care devine, cel puțin, foarte lîncedă. Dar ar trebui să combatem mai mult rezultatele adesea inconștiente ale acestor temerare efusiuni, de cit intențiunile autorilor lor.

Cu toate acestea nu e mai puțin regretabil, că atîtea scriitori se dedau la acest lirism imprudent și păgubitor.

(Va urma)

O AFIRMAȚIE ERONATA

Cu ocazia jubileului mileniului maghiar, vecinii noștri au ținut să se prezinte spectatorilor — aduși în cea mai mare parte tot de ei — cit se poate de bine.

Știau de altfel că civilizația unui popor se cunoaște după gradul de progres la care a ajuns și de aceea și-au pus toate silințele să pozeze în fața lumii, ca atingînd cea mai înaltă concepție sub raportul reformelor materiale.

Mai mult naivi și într'o stare de ebrietate intelectuală și morală apropiată de treapta unor Cafri ori Papuași, au crezut că lumea ce va veni să-i privească, se va mulțumi cu organizația unei expoziții de carnaval și că lipsa unor factori necesari spre a da caracter de reușită jubileului lor, va putea fi acoperită cu decorul de scenă improvisat și cu tot ce poate măguli simțul fizic al vederei, și atîta tot.

Înșiși într-o stare copilărească, au crezut și pe alții tot astfel și au procedat cum se face cu unii copii de cari vrînd să te debara-sezi, le dai cite-va bomboane ori o păpușe.

Drept e că atît cofeturile cit și jucăriile oferite și administrate spectatorilor, au fost cam scumpe. Dar ce nu poate face o națiune ungurească, cînd e vorba de patrie, cînd trebuie cu ori ce preț a arăta lumii procopseala fiilor ei, ca să poată striga în urmă:

«*No! che tare minunate!*»

Și astfel nu e de mirare că în urma aceluia faimos mileniu, din care azi n'au mai rămas decît gravurile caraghioase și baroce ale pintenilor și pulpelor ungurești, Statul maghiar se găsește dator încă cu cite-va zeci de milioane de fiorini.

Dar cei ce au vizitat Budapesta, păstrează totuș o admirație pentru clădirile ei, pentru stradele și bulevardele ei și pentru... hotelurile ungurești.

De ce?

A fost o tactică, nu-i vorbă de prost gust, dar pentru moment necesară. Cum puteau falacioșii din Budapesta să găsească un sprijin în favoarea lor și în detrimentul celorlalte naționalități din coroana sfîntului Ștefan? Cum puteau mai ales să dovedească cui vor să-i asculte civilizația lor?

Nu altfel decît așa.

În cit iarăș nu e de mirare să se găsească oameni cari să judece pe Unguri după pompoasa lor capitală. Nu e mare lucru să auzi *pe șoptite* cel puțin, că nu-i de glumit cu Ungaria, care e cel mai civilizat și mai progresist Stat în vecinătatea Balcanilor, căci orașele lui se întrec, care mai de care a fi mai bine aranjate și mai cochet presintate.

Astfel că în resumat Ungurii, cînd e vorba de a-și motiva dreptul de hegemonie ce-l au asupra celorlalte naționalități, își scot ochii cu frumusețea orașelor și mai cu seamă a Budapestei.

Cam puțin, nu-i așa?

Căci chiar dacă e drept că în astă pri-vință Ungaria înflorește, chiar dacă mij-loacele ce le întrebunțează în cheltueli de lux și de poleială ar fi numai ale magna-ților din Budapesta, aceasta n'ar fi un criteriu spre a le justifica politica lor de opresiune.

E timpul și locul deci să le administrăm versul poetului roman:

«*Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus*»

Căci în raport cu enormele sacrificii ce au făcut; punînd apoi în cumpănă sfor-țările lor de a se presenta Europei, ca Stat echilibrat, puțin lucru au reușit să dobîndească. Atît de transparentă a fost opinia ce și-au cîștigat, atît de efemer a fost succesul încît azi nici ei nu mai vor-besc despre caraghiosul mileniu.

Și ar fi timpul să reia vechile clișeuri.

Nu de alt-ceva, dar lumea, curioasă cum e, cînd a văzut strălucirea paradei ungurești, a admirat-o mai întîiu, dar pe urmă a început a se întreba:

— De unde atîtea mijloace?

Și cînd și-a aruncat ochii mai departe de Budapesta, spre satele maghiare, *în dosul* menageriei cu mileniul, au văzut cu groază că *marea majoritate cerea pîine!*

Și au mai zărit un punct întunecos, care de departe prezice o furtună îngrozitoare. E furtuna socială, care amenință să-i răs-toarne cu mileniu cu tot.

Iată de ce am zis la început că afir-mația unora, cari judecă vechiul conflict al Maghiarilor cu celelalte națiuni, după aspectul fascinant al Budapestei, e nefun-dată.

Chael.

SLAVISMUL ȘI GERMANISMUL

(Urmare)

Mai aproape de noi o altă rasă pe care soarta migrațiunilor, a cuceririlor și divisiunilor politice a risipit-o în întreaga Europă occidentală și mai încolo de Manche și de Ocean, se sforțează în tocmai ca rassa slavă să reunească membrele sale risipite și să reconstituească unitatea sa sub sceptrul unui Domnitor puternic, restaurator al credinții și al monarhiei absolute în Occident.

Tinărul Hohenzollern are în Germania aceiași idee despre puterea imperială și despre misiunea principilor, pe care o are coboritorul lui Romanov. E un lucru curios și vrednic de a fi fixat, atitudinea pe care a avut-o Wilhelm II în timpurile din urmă. Se pare că junele Suvêran, pe care unii îl consideră chiar halucinat, se găsește pe limita extremă a geniului și a nebuniei și este un fel de personaj gigantic, aparținând parte legendei, parte istoriei. Se pare că el a desvălit deja planul misterios pe care străbunii săi l'au conceput în lungul period de obscuritate în care a stat puterea feudală a Germaniei.

Discursul dela Coblenz al Împăratului a fost o revelațiune și în acelaș timp o amenințare pentru Germania confederată, pentru principii și Regii germani pe cari Împăratul îi ține sub puterea legii sale. Se vorbea despre o lovitură de Stat, cînd, în disprețul constituțiunii imperiale și a constituțiunilor particulare a micilor State federate, Wilhelm II mărturisi că moșul său fusese soldatul lui Dumnezeu și că puterea imperială s'ar înălța pe deasupra parlamentelor, pe deasupra indivizilor și a miniștrilor.

Astfel principul dreptului divin a făcut o nouă aparițiune de partea cealaltă a Rinului și cu chipul acesta atît Împăratul

german cît și Împăratul, slav își recunosc, în baza aceleiași teorii juridice, o identică misiune providențială și acelaș rol în lume.

Numai la lumina acestor explicațiuni se va putea prinde și înțelege politica, în aparență, incoherentă, ce se face la Berlin și la Petersburg și astfel toate evenimentele vor apărea sub lumina lor veritabilă și cu reala lor semnificațiune.

III. Panslavismul și Pangermanismul (1)

După isbînda dela Aland, Țarul Petru cel Mare, asistînd la triumful pe care el însuș îl pregătise, pronunța discursul următor în care este schițat planul gigantic al restaurării monarhice și religioase a unui Imperiu oriental:

Fraților mei, este cine-va între voi care ar fi gîndit acum două-zeci de ani, că va combate cu mine pe Marea Baltică, în corăbii construite de noi înși-ne și că noi vom fi stabiliți în aceste ținuturi cucerite prin silințele noastre și prin vitejia noastră? ...

Se zice că vechiul sediu al științelor ar fi Grecia; dar ele se întinseră și în Italia de unde ele se răspîndiră în toate regiunile Europei. Acum e rîndul nostru, — dacă vreți să secondați planurile mele, adăogînd la ascultare studiul. Științele și artele circulă în lume ca sîngele în trupul omenesc; și, poate, că ele își vor stabili imperiul lor între noi spre a se reîntoarce

(1) Panslavismul nu datează dela Petru cel Mare. Ideia de a uni sub acelaș sceptru, sub o singură autoritate toate popoarele slave, s'a desvălit în scrierile gramaticilor, a literaților și istoricilor slavi încă din secolul XI (? ! N. t.) vezi scrierea d-lui Louis Leger, *Les origines du panslavisme*, în care autorul arată sforțările tuturor Slavilor de a constitui o singură naționalitate, cuprinzînd o rasă întreagă ale cărei elemente sunt azi risipite politicește.

în Grecia, vechia lor patrie. Eu îndrăznesc să sper, că noi vom face ca odată chiar și națiunile cele mai civilizate să roșască văzînd lucrările noastre și gloria noastră reală.»

Petru cel Mare prevede astfel ziua, cînd Rusia, putere militară de prima ordine, asimilîndu-și spiritul și civilizațiunea celorlalte popoare, își va întinde hegemonia asupra întregii lumi a Răsăritului.

Pacea și războiul nu vor avea alt obiectiv decît stabilirea acestei hegemonii. Toate silințele bărbatilor de arme și ale diplomaților Rusiei vor tînde spre realizarea acestui vis, pe carele misticul Romanov, aliatul Franței, îl urmărește în tăcere, la umbra «unei păci durabile.»

Și într'adevăr, poporul rusesc și-a dat osteneala de a-și conserva tradițiunile sale și caracterul său, în mijlocul evenimentelor cari, dela Petru cel Mare, au modificat fața Europei.

Rusia n'a neglijat nimic spre a-și asigura unitatea de teritor, unitatea de rasă, unitatea religioasă, această întreită necesitate a politicii sale.

Epoca cînd Germania era divisa, cînd Prusia nu știa încă cum va eși din fruntariile ei strîmte în care se găsea închisă, Țării se apropiau de Franța.

Deja ei aveau ideia de a împărți lumea veche, de a reconstitui, de asupra ruinelor naționalităților, cele două imperii de Orient și de Occident și ei nu vedeau, în Europa, decît pe Regele Franței, destul de glorios, destul de puternic spre a-i ajuta în această misterioasă operă, pentru a cărei realizare ei se simțeau și se simțesc mai ales astăzi meniți de către providență.

Dar Franța nu îi înțelegea sau nu voia să-i înțeleagă și cînd Napoleon, stăpîn al Europei, se gîdea să-și așeze definitiv puterea și dinastia sa, el nu se gîdea la Rusia: el își făcuse deja din Țări și din poporul rusesc vrășmași neîmpăcați.

Dar Rușilor le era frică de Franța eșită din revoluțiune, precum le este frică și astăzi de ea, și ei se gîdeau mai ales s'o imobilizeze decît să se folosească de ea pentru îndeplinirea planurilor lor.

(Va urma)

Die Bánffy'sche „Revolution“

Wir hatten wohl Recht, als wir der Ansicht Ausdruck gaben, die ganze Geschichte mit den revolutionären Proclamationen sei ein Werk der magyarischen Machthaber.

Die magyarischen Zeitungen, und darunter selbst Regierungsblätter, alarmirten wochenlang die öffentliche Meinung mit der angeblich von den ungarländischen Rumänen geplanten «Revolution.» Gensdarmen und Detective drangen in die Wohnungen friedlicher Bürger, brachen willkürlich Briefe auf, confiscirten was ihnen passte, und speisten die Spalten der magyarischen Schandpresse mit den frechsten Lügen. Es hiess, die wachsame Polizei habe bei 50 000 Exemplare der hektografirten Manifeste saisirt und an das Ministerium befördert. *Pesti Hirlap*, dessen Beziehungen zur magyarischen Regierung bekannt sind, brachte ellenlange Berichte und Artikel, in denen ausgeführt wurde, die Organe Bánffy's hätten mehrere «Agenten der Liga» in Siebenbürgen erblickt, die Revolution wäre fix und fertig und erwarte nur einen günstigen Augenblick, etc.

Dann schilderten diese Revolver-Schornalisten die colossale Gefahr, welche, Dank der Bánffy'schen Pfiffigkeit, aus der Welt geschafft worden sei.

Und nachdem diese Pressbestien das Rumänenthum also präsentirt haben, da kommt der *Pester Lloyd* und erklärt die Procla-

mationen und die rumänische Revolution seien Zeitungsenten! . . .

Das macht der *Lloyd* sehr einfach. Eine kurze Notiz und das Démenti ist fertig!

Wie bleibt es aber mit den alarmierenden Telegrammen, die man allen grossen europäischen Zeitungen verschickt hatte? Wer hatte jene Telegramme von Budapest aus expedirt? Das magyarische Pressbureau. Warum wurden sie aber nicht nachträglich dementirt? Darüber schweigen diese Blätter.

Nun, wenn die Magyaren glauben, dass sich die Rumänen diese frechen Verleumdungen gefallen lassen, da sind sie auf dem Holzweg. Diese ganze magyarische Infamie wird aufgedeckt werden, und wir werden schon Sorge tragen, dass man diese schändliche Inszenirung in ganz Europa kenne.

Es ist heute klar, dass die magyarische Regierung die Rumänen nach oben als revolutionäre Irredentisten präsentiren wollte. Offenbar verspürte Bar. Bánffy, dass man in gewissen Wiener Kreisen endlich Gewicht darauf legt, die ungarische Nationalitätenfrage einer gerechten Lösung entgegenzuführen. Und da in dieser Frage die Rumänen die Hauptrolle innehaben, so gedachte der gewesene Szolnok-Dobokaer Obergespan, die Rumänen wieder einmal als ein staatsfeindliches Element erscheinen zu lassen, um auf diese Weise der Nothwendigkeit, ihnen Gerechtigkeit wiederfahren zu lassen, los zu werden. Und der um jeden Preis geistreich sein wollende *Jeszenszky* war sofort bereit, seinem Gebieter die Mittel zum Zweck zu liefern. Und da kamen die Proclamationen zu Stande. Das war nicht gerade schwer. In Budapest gibt es ja einige katillinarische Existenzen, die etwas Rumänisch radebrechen. Diese verfassten den «*Aufruf*» zur Revolution, und die Werkzeuge Bánffy's hektografirten und versandten ihn nach allen Windrichtungen. Doch überall, wo diese Proclama-

tionen ankommen sollten, stellten sich sofort auch Detective und Gensdarmen ein und retteten das magyarische Vaterland.

Da aber die rumänischen Zeitungen einen Höllenlärm schlugen und angaben, Beweise für den Ursprung dieser «revolutionären» Papierfetzen in Händen zu haben, so erachtete es die Bánffy'sche Regierung für zweckmässiger zu retiriren und liess sofort die von ihren Helfershelfern so unsäglich blöd inscenirte «Rumänen-Revolution» für null und nichtig erklären.

Der ehemalige Pascha von Bistritz glaubt somit, die Sache damit abgethan zu haben.

Er dürfte sich aber täuschen!

Diese unerhörte Niedertracht wird zur Kenntniss der gesitteten Welt gebracht werden, damit sie sehe, mit welchen abscheulichen Mitteln das Magyarisirungs-System der bis in's innerste Mark hinein corrupten Arpad-Söhne sich zu halten gedenkt.

Gegen magyarische Verleumdungen.

Herr *V. A. Urechia*, Ehren-Präsident der rumänischen Liga, hat an die Redaction des *Pesti Hirlap* folgendes Schreiben gerichtet:

Herr Redacteur,

Ihre Zeitung hat, ohne irgend welchen Vorbehalt, eine Nachricht veröffentlicht, in welcher in einer zumindest unanständigen Weise von mir die Rede ist. Ich bitte sie nun, hier erklären zu dürfen, was an jener Nachricht falsch und böswillig ist.

Niemals, nicht ein einziges Mal hat *Urechia* irgend welche Studenten nach Ungarn geschickt um dort eine Revolution zu Stande zu bringen. Als Mann der Ordnung und gewesenen Minister konnte mir niemals eine solche Dummheit in den Sinn kommen. Wohl habe ich lange Zeit hindurch gehofft, die Budapester Regierungskreise dürften sich endlich einmal überzeugen, dass sie sich auf einem falschen Wege in der Nationali-

tätenfrage befinden. Gewiss ist es auch, dass ich aus dieser meiner Meinung niemals ein Hehl machte. Meine ungarischen Collegen in der interparlamentarischen Union wissen das ganz genau. Doch von da und bis zu den anarchistischen Gepflogenheiten, die mi Ihre Zeitung imputirt, ist ein weiter Abstand. Ich muss noch erwähnen, dass mein Unwohlsein (welches selbst Herr *Pázmány* bekannt ist), mich im vergangenen Jahre fern vom politischen Kampfe hielt. An dem Tage jedoch, wo ich wieder in der Lage sein werde, meine Beschäftigungen aufzunehmen, werde ich wie früher von keinen der magyarischen Nation feindlichen Gefühlen geleitet werden.

Ich habe es oft gesagt und wiederhole es: der Bestand Ihres Landes wie auch derjenige Rumäniens, in einer nahen Zukunft, fordert von uns Allen ein vollständiges und aufrichtiges Einvernehmen, eine erprobte Freundschaft.

Immer habe ich einen solchen Zustand herbeigewünscht, was immer auch meine Verleumder von mir ausgestreut haben mögen. Und weil ich die Lage so beurtheile, deshalb habe ich stets zu Gott gebetet, er möge doch Ihren Regierungsmännern bessere Gefühle meinen Stammesgenossen, den treuen Unterthanen Sr. Majestät des Königs von Ungarn und Ihren hart geprüften Landsleuten gegenüber, einflößen.

Also noch einmal: *Urechia* hat keine Emissäre nach Ungarn geschickt um dort eine Revolution in's Werk zu setzen.

Cui prodest diese Verleumdung? *Urechia* verpflichtet sich, Herr Redacteur, Ihrem *Kulturegylet* als Mitglied beizutreten, — wenn Ihr Correspondent und Ihre Regierung, ehrlich und mit autenthischen Belegen, es beweisen werden, dass *Urechia* jemals, nicht fünf sondern auch nur einen einzigen Studenten nach Ungarn zu dem blöden Zwecke einer Revolutionirung geschickt hat.

Bemühen Sie sich also, Herr Redacteur, in den Wein Ihrer Correspondenten etwas Wasser einzuschenken, wenn auch Sie, wie ich, die Ueberzeugung haben, dass unsere Nationen auf einander angewiesen sind, namentlich jetzt wo es täglich zu einer Explosion im Osten kommen kann.

Empfangen Sie etc.

Univ. Prof. V. A. Urechia.
Senator, gewesener Minister.

Rumänische Zeitungs-Stimmen

Die *Gazeta Transilvaniei* äussert sich in einem ihrer letzten Artikel, welche die vom *Bánffy* inspirirten «Aufrufe» behandeln, folgendermassen:

«Die jüdisch-magyarischen Chanvinisten wissen in ihrer zügellosen Aufgeblasenheit schon nicht mehr, was sie anfangen und was sie thun sollen um der Welt zu beweisen, wie schrecklich mächtig sie sind, wenn man sie erztört.

So verfielen sie auf den Gedanken, eine «walachische Revolution» in ihren Zeitungen zu erfinden. Die Welt wird vernechten, dachten sie, welche Verschwörungen die Rumänen gegen den magyarischen Staat anzetteln, und sie kann dann Gelegenheit haben die Energie zu bewundern mit welcher der magyarische Staat diese Revolution niederringen wird. Dabei hätte die Magyarisirung einen Vorwand, tief in das Fleisch der verhassten rumänischen Nationalität Siebenbürgens, des Banates un Ungarns einzuschneiden.

Doch die Blamage wurde so gross, dass die Regierung jetzt ihre eigenen Werkzeuge desavouirt.

Nun möchten unsere Gegner über diese neueste Verleumdung und Beleidigung, die sie dem rumänischen Volke angethan haben, leicht hinweg gleiten. Sie denken nicht einmal daran, eine Untersuchung einzuleiten um festzustellen, warum die bekannten-Ungeheuerlichkeiten und Infamien gelegentlich der Hausdurchsuchungen in *Purcareni* un *Bacifalen* begangen wurden.

Was kümmert es aber auch die Budapester Herren, wenn Bürgern zweiter Classe, die doch «walachisch» reden und sich für das Magyarentum nicht begeistern, die Freiheit und Unverletzlichkeit der Wohnung mit Füßen getreten wird? Und was gehen sie die Gesetze und die Competenz-Grenzen der richterlichen und comitatens Behörden an, wenn es sich um Rumänen handelt?

Zur Steuer der Wahrheit muss jedoch gesagt werden, dass die Verwaltungs- und Gerichts-Behörden in den genannten Gemeinden gar keine Kenntniss von den dort vorgenommenen Hausdurchsuchungen hatten. Alles wurde direkt von *Budapest* aus in's Werk gesetzt.

Dieser Fall beweist es klar, dass dieser Staat ein echter Polizei aber kein Rechts-Staat ist.

Die in Arad ercheinende «Tribuna Poporului» schreibt in demselben Sinne:

«Wir fragen uns oft, ob wir denn noch in einem Rechtsstaat leben, oder ob wir vom Gütindenken des letzten Gensdarmen abhängen?...

Denn die Art wie wir behandelt werden, gibt uns das Recht zu verkünden, dass für uns thatsächlich keine Gesetze mehr bestehen.

Wir alle sind einer ebenso wilden wie niederträchtigen Verfolgung ausgesetzt.»

CRONICA GENERALA

SERBAREA DELA MÎNGINA

Ziua de 24 Ianuarie a fost serbată în mod deosebit de secția din Pechea a Ligii Culturale, în comuna Mingina.

Se adunaseră peste 200 de țărani din satele învecinate. *D-l dr. D. Tălășescu*, Președintele Secției din Pechea, ia cuvîntul și urează bună venire celor prezenți. Apoi continuînd zice:

Numai prin unire și conlucrare comună vom putea scăpa existența neamului românesc acolo unde, în 24 Ianuarie 1859, nu putură străbate razele soarelui răsărit de după dealurile Minginei, fiind acoperit de norii ce acopereau văile de dincolo de Carpați.

Acți — continuă d sa — în acest locaș, ce pare neînsemnat de modest ce este, aci s'au înîlnit marii noștri bărbați de Stat, C. Negri, Cogălniceanu cu Ioan Ghica și Goleșcu cu Alexandri și aci s'a stabilit posibilitatea Unirii de care se îndoia toată Europa, afară de un singur om: acel om era Napoleon III-lea, împăratul Franciei și acestui om datorește poporul român, atît cît poate datoră unui părinte ocrotitor; căci fără el am fi devenit poate o a doua Basarabie, o a doua Bosnie.»

Apoi se oficiază un *Te-Deum*, iar după terminarea serviciului divin vorbesc domni: *I. G. Boiu* și *d-l Klein*, reprezentantul secțiunii de Bacău. *D-l Klein* face un admirabil discurs în care arată luptele ce au trebuit să poarte înaintașii noștri pentru realizarea unirii principatelor, și insistînd mai ales asupra rolului patriotic al lui *Negri*, oratorul termină cu cuvintele:

«Tu popor, să-ți aduci aminte tot-d'anna de omul care a lucrat o viață întreagă pentru binele și fericirea ta.

«Figură măreată și sfîntă pentru neamul românesc, veghiază din înălțimea cerurilor asupra destinelor acestei națiuni și condu pe fiii ei pe calea începută de tine.»

Lumea s'a întrunit apoi la un banchet unde s'a rostit mai multe toasturi bine simțite.

CHESTIUNEA ORIENTALĂ

Știrile din Orient devin pe zi ce merge mai grave și mai neliniștitoare. Tot mai mult se vedește, zice *Kölnische Zeitung*, că schimbarea repede de front a Rusiei se îndreaptă nu atît spre Turcia, cît mai ales înotriva Austriei. Rusia umblă acum să înlătore *schisma* din biserica Răsăritului. Se zice că Bulgarii ar fi hotărîți, după îndemnul Rusiei, să se supună iarăș Patriarhatului, dacă li s'ar mai da încă 5 episcopate bulgărești în Macedonia.

Rusia caută, ca să-și asigure de aci înainte două puncte de razim în politica ei orientală: *Bulgarismul* și *Elinismul*.

Deutsche Zeitung din Viena primește din Belgrad informațiuni foarte grave. Așa îi se împărtășește, că *Balkanul se prepară de răsboiu*.

Vorbind de ultimul răsboiu turco-grec și de speranțele pe cari le puseseră Grecii în puterile europene, corespondentul amintitului ziar zice:

«Azi nu mai este o taină faptul, că Grecia a atacat pe Turci numai pentru că credea că va avea pe Europa și pe celelalte popoare din Balcani și dela Dunăre lîngă sine. Rivalitatea acestor țări din Orient se prefăcuse într'o alianță și era cea mai bună situație spre a înlesni Creștinătății macedonene o biruință finală asupra Semilunei. Germania și Austria aveau atunci cea mai bună ocaziune spre a ridica pe aliații naturali ai Germanismului în Orient pe Greci și pe Români, la o situație precumpănitoare.

Rusia s'a făcut acum avocatul Grecilor, și candidatura prințului George este pretențiunea cea

mai modestă a Rușilor; *pretențiunile cele de căpetenie ei le vor formula pentru copilași lor cei credincioși: pentru Bulgari și Montenegreni.* Iată de ce lumea politică dela Belgrad și București e foarte îngrijită.

O DESMINȚIRE

D-l V. A. Urechia a trimis următoarea scrisoare jurnalului unguresc *Pesti Hirlap* în 6 Februarie.

Domule redactor,

Jurnalul d-voastră a reproduș fără o o desminți o informațiune vizându-mă într'un mod cel puțin necuviincios. Vă rog deci să-mi permiteți de a releva aici ce este jalș și rău-voitor în acea informațiune.

Nici odată, dar nici odată, Urechia n'a trimes nici un student în Ungaria ca să fometeze acolo o revoluțiune. Om de ordine și de guvernu, n'a putut intra în capul meu asemenea stupiditate. Da, am sperat mereu că guvernanti dela Budapeșta vor ajunge a se convinge că au greșit calea în chestiunea naționalităților din Ungaria. De sigur nu mi-am ascuns nici odată opiniunea aceasta. Colegii mei Unguri din Uniunea interparlamentară o știu prea bine. Dar de aceea pînă a recurge la practicile anarhiste, ce mi le împrumută jurnalul d-voastră, este largă margine. Voi adăogi că starea rea a sănătății mele (lucru cunoscut pînă și d-lui Pasmandy) m'a ținut afară din luptă tot anul trecut. În ziua cînd voi putea să-mi reiau ocupațiunile, n'o să fiu călăuzit, cum n'am fost, de sentimente ostile națiunei ungurești. Am spus-o și o repet: după părerea mea existența țării d-voastră și aceea a Romîniei, într'un viitor apropiat, ne cer la toți o înțelegere perfectă și sinceră, o amiciție încercată.

De-apururea am dorit asemenea stare de lucruri ori-ce au spus despre mine calomniiarii mei. Și fiind-că așa văd lucrurile, de aceea din fundul inimii tot-d'anna am rugat pe Dumnezeu să inspire guvernului d-voastră dela Budapeșta mai bune sentimente în privința conaționalilor mei supuși fideli ai M. S. Regelui Ungariei, compatrioții d-voastră atît de nenorociți.

Deci: Urechia n'a trimes emisari ca să fometeze o revoluțiune în contra Ungariei. «Cui prodest» această calomnie?

Urechia se angajază, d-le redactor, să se înscrie ca membru al Cultur-Egiletului d-voastră

dacă, într'un mod onest și cu documente autentice vor putea proba corespondentul și guvernul d-voastră că el, Urechia, a trimes cînd-va în Ungaria, nu cinci, dar un singur student măcar cu scopul stupid de a revoluționa Ungaria!

Siliți-vă, d-le redactor, de a pune mai multă apă în vinul corespondenților domniei-voastre din Transilvania dacă, ca și mine, nutriți convingerea că ambele noastre națiuni trebuie să se sprijine mutualmente în viitorul care vai este mult mai apropiat de cît se crede, a exploziunilor din Orient.

Primiți, d-le redactor, etc.

Prof. V. A. Urechia
Senator, fost ministru.

REVIZUIREA DUALISMULUI

Se vede, că într'adevăr Ungaria va trebui să consimță la o revizuire a legii dela 1867 care regulează raporturile celor două țări. Astfel, chiar ziarul *Nemzet*, organul guvernului unguresc recunoaște într'un articol, că va trebui a se căta o nouă formă de constituție, căci e peste putință ca monarhia să fie mereu expusă la sbuciumări cum sunt acelea prin cari ea trece de astă dată.

Aceasta însemnează, că *Bar. Banffy* se declară gata a ceda pînă la un punct dorințelor ce se vor fi exprimat la Viena.

«*Magyarország*»; ziarul Kossuthist al vestitului Secui *Barth. Miklos* discutînd acest articol al ziarului guvernamental, îl califică drept o încercare de trădare!... O fi, dar vorba e să vedem mai întîiu cam ce fel de formă nouă a constituției vor fi admitînd Maghiarii.

În ori ce căs, actuala constituție maghiară ar trebui retezată serios și supusă la un control nemaghiar, — dacă e, ca schimbarea plănuită să fie de oare care folos.

Țipetele Kossuthiștilor nu credem se mai sperie azi pe nimeni, nici chiar cînd însuș *Bar. Banffy* cu haita sa de mame-luci ar ține isonul la aceste erupții de fanatism...

IZVORUL FALIMENTULUI MAGHIAR

Nu noi vorbim de falimentul politic și moral în Ungaria. Ziarele ungurești caracterizează în acest chip decadența colosală în care a ajuns falnicul Stat maghiar.

Iată cum se tînguește ziarul *Budapesti Hirlap* într'un articol intitulat «*izvorul falimentului*».

«Dacă ținem că parlamentarismul este acea formă de guvernămînt care dă poporului întreg o înfrîngere asupra conducerii soartei sale, și care tinde a satisface orice pretențiune și ambițiune îndreptățită, atunci n'avem motiv de a vorbi despre falimentul parlamentarismului, pentrucă un asemenea parlamenlarism nici n'a existat vr'odată la noi.

E ușor să dovedim că în cei din urmă treizeci ani am neglijat tocmai acele interese care erau interesele milioanelor de cetățeni.

Am aplaudat totdeauna cu bucurie naivă dacă se întimpla să se voteze cîte o lege ce avea în vedere binele comun, dar o lăsam apoi în știrea Domnului și credeam că lucrurile merg strună. Acum ne mirăm, că astfel s'au desvoltat lucrurile. În loc ca tendințele mai nobile să aibă preponderanță asupra națiunii, vedem că *rolul prim il în calitățile josnice ale caracterelor*. Conștiința națiunii s'a stins, sau cel puțin atît este de deprimată în cît nu poate glăsui, căci vindecare ea și așa nu așteaptă.

Cînd ne-am dobîndit libertatea nici atunci nu aveam acele calități ce ar fi putut să fie temeliile măririi noastre pe viitor.

Niciodată nu am avut în măsură suficientă sentimentul de datorie, nepărtinirea, puterea de a împinge îndărăt interesele egoiste .... Astfel s'a întimplat că sistemul pe care îl credeam atît de frumos și atît de bun, și de fapt el este frumos și bun în țări unde sunt bărbați de talia lui, n'a resistat la încercarea la care l'am expus.

Fără cinste, acest sistem constituțional trebuia să ajungă la faliment și la absolutismul parlamentar care este mai rău ca cel personal. Putem zice, modificînd o afirmațiune a lui *Montesquieu*, că *fără cinste și fără integritate morală parlamentarismul se ineacă în despotism* precum apele riurilor se pierd în marea spre care curg!

Dar această stare a noastră nu este numai izvorul falimentului parlamentar, ci și al *societății, el însemnează și falimentul conștiinței noastre naționale!* .....

FORTELE MILITARE ALE RUSIEI

Imensa împărăție rusească nu represintă numai numericeste cea mai colosală putere militară a globului, dar ea și-a perfecționat armata organicește și intelectualicește astfel, încît numai naivii o mai pot numi un colos pe picioare de lut.

Doi bărbați energici au stat timp de douăzeci de ani în fruntea administrației militare a Rusiei: Generalul de infanterie, *P. S. Vanovschi*, și Generalul *N. Obrucef*, șeful Statului major rusec.

Sub administrația acestor militari, armata rusească a luat o desvoltare mare nu numai cantitativ ci și calificativ.

Au trecut și în Rusia vremurile cînd coloneli înregistrau pe hîrtie sute de soldați prezenți ce nici nu existau măcar, dar a căror soldă și cheltuială de întreținere se plătea regulat; — vremurile cînd mereu se anunțau incedii în depozitele de fin și de montură etc. — au trecut și azi Rusia are o administrație militară care, după mărturia *străinilor*, e destul de bună.

După datele cele mai noi, Rusia are acum în timp de pace 36.000 de ofițeri și 860.000 de oameni sub arme.

Trupele din Rusia europeană și cele din Caucas erau pînă acum împărțite în 22 corpuri: în corpul de Grenadieri din Moscova și 20 corpuri ordinare.

Acum de curînd, Rusia își mai formă 2 corpuri, unul la *Vilna*, în apropierea *Germaniei*, și altul la *Chiev* districtul militar mărginaș cu fruntariile *Austriei*.

Astfel armata rusească are acum 24 de corpuri, care coprinde actualmente 928.000 de oameni. La aceștia se adaugă armata teritorială și rezervele în număr de *peste două milioane de oameni*.

MAGHIARIZAREA TOPONIMIEI DIN UNGARIA

«*Wiener Politische Nachrichten*» vorbind într'un lung și bine scris articol despre faimoasa lege ce hotărăște maghiarizarea numelor orașelor, satelor, etc., din Ungaria și Transilvania, înfierează în termeni foarte energici ultimul atentat maghiar la existența naționalităților.

«Trebue să iei la mână, zice pomenitul ziar, o hartă etnografică a Ungariei spre a înțelege întreaga brutalitate a acestei decisiuni parlamentare. În nici o carte didactică, pe nici un plic de scrisoare, în nici o desbatere a vr'unui consiliu comunal, în nici o matriculă nu mai este permis ca orașul, localitatea, hotarul slovac, ruten, românesc, sârbesc sau german să fie numite cu vechiul lor nume; Maghiarii vor inventa altele, noi. Teritorii naționale omogene, cum este cel românesc în Ungaria răsăriteană, cel german al Săsimeii din Transilvania, sau cel din Zips, Banat și la hotarele apusene (austriace), cum este cel sârbesc la Meazăzi, cel slovac și rutenesc la Meazănoapte, în-cari n'a existat niciodată vr'un maghiar de baștină, unde nici un om nu vorbește și nu pricepe ungurește, — au să fie schimbate, și nomenclatura istorică, seculară, a localităților are să fie interzisă, întrebuințarea ei pedepsită !...

INFORMAȚIUNI

Vineri seara, 6 Februarie, Societatea presei va da în *Teatrul Național* un mare bal mascat pentru sporirea fondurilor sale.

Biletele de intrare 10 Lei, Avant-scenă 100 Lei, Benoarele 80 Lei, Lojile* bel-etaj 50 Lei, Loja rang III 20 Lei.

Ofițerii inferiori și persoanele mascate plătesc 5 Lei intrare.

Balul acesta promite a avea, ca în toți anii, un strălucit succes.

Secțiunea Ligei culturale din Paris în ședința sa din 27. Decembre 1897 s'a constituit în următorul comitet :

Președinte : d. D. A. Teodoru.

Vice-președinți { d-nii M. Murgășeanu.
« Th. Missir.

Casier : d. N. Corjescu.

Secretar : d. N. Ioaniu.

Membri : I. Ghica și Gh. Juvara.

D-l Dr. Hans Klcser, cunoscutul publicist german care a vizitat în timpul din urmă de mai multe ori România, a început să editeze, dela 1 Ianuarie în coace, la Viena o corespondență săptămînală sub titlu *Klesers Wiener Politische Nachrichten*. Numărul prim coprinde un articol în contra politicii de naționalități a comitetului Badenii, două articole despre România, (în chestiunea financiară și în chestia demisiunii domnului Al. Djuvara), etc. Corespondența are caracterul de «*manuscrite tipărite*» și serva mai ales pentru informațiunea presei și a cercurilor politice străine.

«*Asociațiunea meseriașilor români din Brașov*» a ținut zilele trecute adunarea ei generală, la care au participat foarte mulți români fruntași din Brașov.

Din raportul secretarului *Pompiliu Dan* vedem, că pe cînd la începutul anului 1897 numărul total al elevilor români așezați la diferitele meserii din Brașov era de 255, în cursul anului 1897 acest număr s'a mai sporit cu 118 elevi. Numărul total al elevilor români la meseriile din Brașov este deci de 413. Calfe au ieșit în anul trecut 71, cu 11 mai mulți ca în 1896.

Din raportul financiar vedem, că Asociațiunea dispune de următoarele fonduri : *Fond neatacabil* în suma de 4905 fl.; *Fond disponibil* 592 fl. 67 cr. Fondul neatacabil «*Stroescu*» Lei : 44.700 și 303 fl. 30 cr.; *Fond disponibil Stroescu* 283 fl. 41 cr. *Fondul Stroescu* pentru susținerea unui ziar pentru meseriași lei 15.300. Mai e un nou fond de 25 fl. pentru *spălatul albiturilor copiilor mai săraci de meserii*, întemeiat de d-l I. M. Burbea. Apoi : numerar 797 fl. 31 cr., stipendii dela societatea «*Transilvania*» 135 fl. 86 cr.